

OD REDAKCJI

Kontynuując swoją ponad siedemdziesięcioletnią działalność w służbie nauki, a więc w służbie człowieka, Redakcja „Ruchu Prawniczego, Ekonomicznego i Socjologicznego” uznaje, iż jest nie tylko upoważniona, ale i zobowiązana do szczególnego uhonorowania ludzi „trzeciego wieku” właśnie w roku 1999, który na całym świecie uznany został za rok Ich Święta.

Z tego też względu zwróciliśmy się do wielu wybitnych twórców w dziedzinie prawa, ekonomii i socjologii, by zechcieli podzielić się swoją głęboką wiedzą i wnikliwymi przemyśleniami dotyczącymi możliwie różnorodnych sfer życia i aktywności ludzi starszych w naszym społeczeństwie. Niniejszy zeszyt jest plonem pozytywnych odpowiedzi na nasz apel.

Treść zeszytu tym razem nie została podzielona na trzy tradycyjne dziedziny (prawo, ekonomia i socjologia), lecz pogrupowana w cztery części problemowe.

Część pierwsza poświęcona jest ogólnym zagadnieniom dotyczącym ludzi starszych, a więc demograficznym aspektem starzenia się ludności Polski (S. Wierzchostawski) oraz konsekwencjom owego starzenia się (L. Frąckiewicz), które nabierają szczególnej wagi w dobie polskiej transformacji społecznej i gospodarczej (A. Ziomek). Wszystko to czyni niezwykle istotnym pytanie o zasadnicze wzorce postaw ludzi starszych – a więc o postawę aktywności bądź wyłączenia się (Z. Wołk). Niezmiernie ważne jest przy tym samopoczucie zainteresowanych (A. Kotlarska-Michalska), w tym w szczególności samopoczucie starszych kobiet (T. Pilch, I. Zielińska).

W drugiej części zamieszczone są opracowania ukazujące problemy związane ze szczególnymi sytuacjami życiowymi ludzi starszych, zwłaszcza w aspekcie ich funkcjonowania w różnych grupach społecznych. Wskazuje się tu na zagrożenie ludzi starych sytuacjami kryminalnymi (E. Bienkowska), ale jednocześnie i na możliwości przeciwdziałania temu zagrożeniu (J. Czapska). Zwraca się uwagę na możliwości realizowania prawnej pieczy nad ludźmi starymi (L. Kociucki), w tym także na różnorodne problemy związane z niezwykle istotną sferą egzystencji, jaką są ubezpieczenia emerytalne (W. Piotrowski). Wiąże się to bezpośrednio z warunkami życia osób w wieku emerytalnym (M. Kasperek-Hoppe), w tym zwłaszcza z ich usytuowaniem w ogólnej strukturze gospodarstwa domowych (I. Roeske-Słomka), przy uwzględnieniu czynnika odpowiedzialności samych seniorów za swój byt (K. Łyskawa). Niezwykle ważnym i swoistym aspektem funkcjonowania ludzi starszych w społeczeństwie jest sytuacja ludności wiejskiej (R. Budziński), również pod względem specyfiki jej ubezpieczeń społecznych (B. Tryfan).

Trzecia grupa opracowań związana jest z dwiema najistotniejszymi chyba sferami życia ludzi starszych, tj. problemami dotyczącym zapewnienia im odpowiednich warunków mieszkania i codziennego funkcjonowania w środowisku urbanistyczno-architektonicznym (B. Rzezyński) oraz ochro-

ny zdrowia (J. Sokalski, J. Tarajkowski; M. Górecki). Ważnym aspektem tej problematyki jest również stosunek służb medycznych do ludzi starszych (J. Twardowska-Rajewska).

Merytoryczną część czwartą zeszytu stanowi jeden tekst (Z. Woźniak), będący niejako podsumowaniem wszystkich poprzednich artykułów, a zarazem zawierający szereg niezwykle istotnych postulatów – zarówno pod adresem całego społeczeństwa, jak i władz państwowych oraz samorządowych.

Zeszyt kończą opracowania wskazujące na rozliczne działania organizacyjne podejmowane względem ludzi starszych na świecie (O. Czerniawska) i w Poznaniu (I. Laskowska i inni), w tym zwłaszcza informacje o inicjatywie budowy Środowiskowego Domu Emeryta dla inteligencji Wielkopolski (W. Dębska).